

DE KOFFIEBAR VAN TWEEDE KANSEN

HET EERSTE KOPJE

Een eenmalige prelude

Het getoeter van de auto's deed pijn aan mijn oren. *Do, la*. Als ik somber ben, hoor ik noten in de geluiden van de stad, de noten komen automatisch in me op, zoals bij een solfege-oefening.

Vandaag was het lawaai erg luid. Er was van alles te veel. Te veel dingen, te veel mensen. Sapporo was een grote, maar toch heel kleine stad.

Voor het dagelijks leven was het praktisch. Maar voor iets – ja, voor iets groots, iets serieus was Sapporo te klein. Veel te klein. Bijvoorbeeld om er een pianiste van wereldfaam te worden.

Toen mijn vader naar het buitenland werd overgeplaatst, stond mijn moeder erop in Japan te blijven. Ze wilde haar comfortabele leventje niet opgeven en verhuisde met mij, net drie geworden, en mijn pasgeboren zusje van Sapporo naar haar ouders in haar geboortestad Obihiro.

In het huis van mijn oma stond een oude piano. Die was verschrikkelijk vals.

Toch was ik blij om erop te kunnen spelen en als klein kind pingelde ik mijn lievelingsliedjes van de kinderprogramma's op tv.

Niemand had me dat geleerd.

Mijn moeder en mijn oma waren verrast, toen ze me zo op de piano zagen spelen en brachten me nog dezelfde week naar een pianoleraar.

Ik was een wonderkind.

Ik hoefde een liedje maar één keer te horen en ik kon het meteen naspelen, hoewel ik nog heel klein was.

De volwassenen waren verrukt wanneer ze zagen hoe ik met mijn korte armpjes aan de piano mijn best deed. Zelfs de televisie kwam langs om verslag over mij te doen en ik werd voor evenementen in de prefectuur uitgenodigd, waar ik met verschillende beroemdheden optrad.

Destijds genoot ik enorm van het pianospelen en omdat ik mijn moeder en oma een plezier wilde doen, speelde ik de hele dag door.

Maar zoals bij veel wonderkinderen het geval is, namen de goden me na mijn tiende mijn gave ook weer af. De goden beschermen alleen kleine kinderen.

Mijn moeder weigerde echter halsstarrig te accepteren dat ik alleen nog een heel normaal kind was en besloot me naar een muziekschool in het buitenland te sturen. Niet eens naar het land waar mijn vader als expat naartoe was gezonden, maar naar Engeland, waar we helemaal geen connectie mee hadden. Ik zat nog steeds op de basisschool.

Mijn moeder was er rotsvast van overtuigd dat het aan mijn omgeving lag dat ik geen vorderingen meer maakte. De docenten waren slecht. Obihiro, Sapporo en zelfs heel Japan waren te klein om mijn talent te stimuleren.

Toch is mijn moeder nooit met mij naar het buitenland meegegaan, ze was niet eens mijn vader gevolgd.

En zo kwam het dat ik opeens alleen naar een muziekinternaat in Engeland ging, hoewel ik nauwelijks een woord Engels sprak. En bovenal: ik had er niets aan. Ik was geen wonderkind meer.

Misschien waren de goden kwaad dat een doodnormaal kind

deed alsof het iets bijzonders was? In elk geval kreeg ik uiteindelijk een ongeluk.

Eerlijk gezegd herinner ik me daar niet veel van. Het was te angstaanjagend om te onthouden.

Toen ik weer bijkwam, lag ik in een ziekenhuisbed en mijn leven was weliswaar gered, maar de vingers van mijn linkerhand waren er bijna afgerukt.

Een vriendelijke arts – eigenlijk precies het tegendeel van de goden – naaide ze er weer aan. Na een tijdje kon ik mijn vingers weer bewegen, maar het pianospelen was voorbij, in elk geval mijn carrière als pianist, en er zat niets anders op dan terug te gaan naar Japan.

Net rond die tijd stierven ook nog mijn grootouders, op wie ik altijd had kunnen rekenen, mijn moeder scheidde van mijn vader en keerde met mij en mijn zus terug naar Sapporo.

Hoewel ze me vertelde dat Sapporo mijn geboortestad was, kon ik het me nauwelijks herinneren.

Zo begon mijn leven in een stad die ik niet kende en met vingers die geen piano meer konden spelen.

In deze grote, maar toch kleine stad.

Alle volwassenen zeiden tegen me dat het ‘een nieuwe start in een nieuwe omgeving’ was; in dit soort tijden was het beter om helemaal opnieuw te beginnen.

Maar ik wilde liever een nieuwe start maken op een plek die ik kende, bij mensen die ik kende.

Mijn moeder begreep de angst niet om in je eentje op een onbekende plek in het diepe te worden gegooid. Ze kon zich niet voorstellen hoe het voor mij voelde dat ik door mijn revalidatie pas een maand na het begin van het schooljaar naar mijn nieuwe school kon.

Ik wist heel goed dat nieuwe vrienden maken niet mijn sterkste kant was. En als ik pas zo laat op mijn nieuwe school kwam aanzetten, was ik vast het vijfde wiel aan de wagen; de andere kinderen zouden al vriendschappen hebben gesloten.

Ik was bang voor de school in de stad. In mijn eentje voelde ik me niet op mijn gemak bij wildvreemden. Maar de eerste schooldag diende zich onvermijdelijk aan.

Achter de deur wachtte een wolkeloze, stralend blauwe hemel op me. Vreselijk. De ochtendzon straalde fel en bruut op mijn gezicht. Mijn moeder was blij dat de zon scheen op mijn eerste schooldag, maar ik wilde alleen nog maar schreeuwen toen ik naar buiten moest.

‘Himari, aan de kant! Je staat in de weg.’

Mijn jongere zusje Nanoka duwde me bij de voordeur gewoon opzij. Hoewel ze pas in groep 6 zat, was Nanoka veel kordater dan ik.

O, wat haat ik dit allemaal.

De tranen schoten in mijn ogen.

De te lange mouwen van mijn blouse, de dikke blazer van het schooluniform, de zware rugzak, de onbekende geur van de ochtend – wat haatte ik dat.

Ik baalde, baalde, baalde, baalde van alles.

Ik had het gevoel dat alles verkeerd zou gaan.

Even overwoog ik om alles erbij neer te gooien en gewoon de straat op te rennen, maar ik was bang voor de pijn van een aanrijding.

En zelfs als ik stierf, zou mijn moeder weer een gezicht opzetten alsof zij de ongelukkigste vrouw op aarde was. Net zoals toen ik uit Engeland terugkwam.

Ik wilde niet gaan, maar had geen keus. Als ik thuisbleef, wachtte me de verschrikkelijke verwachtingsdruk van mijn moe-

der, die nog steeds geloofde dat het me ooit weer zou lukken om piano te spelen.

Met het gevoel dat mijn hart met elke ademhaling kromp, ging ik langzaam op weg naar school.

‘Hé, jij daar! Je rok is te kort, trek hem niet zo op! En jij! Kleine kabouter! Als je de riem van je tas zo lang maakt, sleept die toch over de grond! Hé, en jij! Niet op je mobiel kijken tijdens het lopen! Kijk naar voren, naar voren!’

Onder de blauwe hemel weerklonk het gekijf van een vrouw van middelbare leeftijd – nee, bij nader inzien van een bejaarde vrouw.

Voor een huis omringd met een haag van azalea’s, stond ze te foeteren en te vitten op iedereen die langs haar heen liep.

Ze was gekleed in felle knalkleuren, rood, geel en paars, van een traditioneel gewaad, wellicht ergens uit Zuidoost-Azië, dat haar leeftijd op het eerste gezicht niet verried, maar ze was zeker boven de zestig.

Haar witte haar was paars geverfd en ze droeg een hoofddoek. Met een bezem in de hand stond ze luidkeels te tieren.

Ik verstarde helemaal. Maar het zou te veel opvallen om zonder stoplicht zomaar de straat over te steken, en de oude vrouw riep toch ook opmerkingen naar de kinderen aan de overkant.

Tja... wat moest ik doen, er was geen uitweg.

O nee...

Ik heb geen andere keus. Vanaf morgen neem ik een andere route. Vandaag verstop ik me in mijn blazer en sluip er op de een of andere manier langs...

Ik concentreerde me op de neus van mijn schoenen en wilde snel en onopvallend langs de oude vrouw glippen, terwijl ik me-

zelf als een mantra voorhield: 'Alsjeblieft, zie me niet! Zie me niet!'

Maar: 'Hé, jij daar.'

O, lieve help.

'Ja, jij daar, kleintje... Ja, jij!'

Wat een verschrikkelijke dag!

'Eh, wat zegt u?'

Mijn gebeden waren niet verhoord. De oude vrouw had me aangesproken.

Misschien had ik haar moeten negeren en moeten weglopen, maar dat vond ik ook eng, dus tilde ik aarzelend mijn hoofd op.

Van dichtbij was de oude vrouw nog kleurrijker en opvallender. Haar ogen waren groen omlijnd, met gouden glitters, en ze droeg oranje lippenstift.

Het was heel erg angstaanjagend.

Mijn oma had zich op die leeftijd ook nog opgemaakt, maar met zachtere kleuren en lang niet zo fel en opdringerig.

'Goede... morgen...?'

Ik was bang dat ze zou gaan schelden, als ik niet antwoordde, dus groette ik haar voorzichtig.

'Goedemorgen. Wat kijk jij nou? Je gezicht staat op drie dagen onweer!'

'Echt...?'

Het was beter geweest als het echt had geonweerd.

Als er tegelijkertijd een tyfoon en een tornado waren gekomen en de school dichtging. Dat zou geweldig zijn.

'Jij komt hier niet uit de buurt, hè? Maar je hebt wel het uniform van de school hier aan. Loop je opeens een andere route naar school? Heb je een slechte dag?' vroeg de oude vrouw nieuwsgierig alsof ze mijn gedachten kon lezen.

Haar stem klonk aangenaam, ik moest aan een tenorsax denken. Ik voelde me iets beter.

‘Ik... ik ben hier net komen wonen en lag daarvoor in het ziekenhuis en... vandaag is mijn eerste schooldag...’

‘Ziekenhuis? Ben je ziek?’

‘Ik... ik heb een ongeluk gehad en ben gewond geraakt.’

Toen ik haar mijn verbonden linkerhand liet zien, fronste ze haar voorhoofd.

‘Is het nog niet genezen?’

‘Jawel, het is weer aan elkaar gegroeid, maar de dokter vond dat zolang de littekens zo duidelijk te zien zijn, ik het verband er beter om kon laten.’

‘Aha...’

Alleen al door het verband kon de oude vrouw de ernst van mijn verwonding zien.

Ze trok het typische ‘och, arm kind’-gezicht, zoals alle volwassenen deden als ze over mijn verwonding hoorden.

Dat gezicht had ik al zo vaak gezien. De woorden die volgden waren ook altijd dezelfde – ‘Maar je moet dankbaar zijn dat je het hebt overleefd’ of ‘Het komt allemaal goed, geef niet op, je zult weer piano kunnen spelen.’

Elke keer dacht ik: dankbaar, wie moet ik dankbaar zijn dan? Het wordt weer beter? De dokter zegt dat dat onmogelijk is.

Maar de woorden van de oude vrouw waren anders, en ze zei ze met een uitdrukking van opluchting op haar gezicht.

‘Dus... het doet geen pijn meer?’

‘Nou. Soms voel ik een stekende pijn als ik iets zwaars til, maar verder eigenlijk niet.’

‘O, dat is goed. Het breekt mijn hart als ik bedenken dat zo’n jong meisje pijn heeft. Maar waarom zo’n somber gezicht? Nu kun je toch eindelijk naar school?’

Pff.

‘Of wil je er niet heen?’

‘Als ik een maand later in de klas kom, vind ik geen vrienden meer. En scholen in een grote stad maken me bang. Misschien pesten ze me...’ mompelde ik en de oude vrouw fronste haar voorhoofd weer.

‘Sapporo kun je toch met de beste wil van de wereld geen grote stad noemen. Oké, een dorp is het ook niet echt.’ Het was zeker niet zo landelijk als Obihiro of de voorsteden waar ik in Engeland had gewoond.

Waarom dachten volwassenen steeds dat ik graag naar school ging?

Na een maand waren er in de klas al vriendschappen ontstaan en was het niet makkelijk om daar nog tussen te komen. Waarom begreep niemand dat? Konden ze zich dan totaal niet in mijn situatie verplaatsen?

‘Ik weet dat er een leerplicht is, maar... het was beter geweest als we niet waren verhuisd. Dan had ik misschien één of twee mensen gekend, ook al was ik een maand later in de klas gekomen.’

‘Dat begrijp ik. Maar de kinderen op school weten toch dat je door je wond gewoon niet eerder kon komen?’

‘Ja... waarschijnlijk wel...’

‘Dan komt alles goed. Wie zo duidelijk gewond en meelijwekkend is, wordt niet gepest. De anderen willen tenslotte sterk overkomen door welwillend te zijn.’

‘Hm...’

‘Daarom worden vaak degenen gepest die niet echt zielig zijn, maar te vriendelijk en te rustig om anderen pijn te doen, en degenen die zich niet kunnen weren.’

Ik had niet het idee dat ik sterk overkwam, maar was ik echt zo klein en petieterig dat ze me ronduit wegzette als een zielenpiet?

‘Juist ja...’

Om te horen wat de vrouw van me dacht, deed een beetje pijn, nee, eerlijk gezegd deed het behoorlijk pijn.

‘Je bent zo klein en het verband laat iedereen zien dat je duidelijk iets mankeert. Je ziet er zielig uit. Daarom komt het allemaal goed. De anderen zullen aardig tegen je zijn en dat kun je in je voordeel gebruiken.’

‘In mijn voordeel...? Maar dat wil ik niet.’

‘De slimste manier is om het beste te maken van wat je hebt. Zelfs de beklagenswaardigste kinderen zien er nog beklagenswaardiger uit als ze doen alsof ze dapper zijn. Een simpele glimlach is genoeg.’

‘Moet ik het medelijden van de anderen uitbuiten?’ vroeg ik ongelovig, maar de oude vrouw schudde haar hoofd.

‘Het is een begin. Verder draag je nette kleren. Je schooluniform is nog wel te groot, maar dat is bij iedereen zo die net op de middelbare school zit. Tot je laatste jaar kun je ermee doen. Daarnaast heb je een goede houding en mooi, glanzend haar. Niemand zal iets tegen je hebben.’

‘Maar...’

De outfit van de oude vrouw deed je bepaald niet als eerste aan ‘goede kinderen’ denken, maar ze pakte me bij de schouder en zei serieus: ‘Geen gemaar. Dit is voorlopig voldoende. Als je met hen bevriend raakt, zien ze dat je een goed kind bent en ze zullen je aardig vinden.’

Ze was echt vreemd. Ze kende me helemaal niet.

‘Maar ik ben geen goed kind.’

‘Ja, dat ben je wel. Niet veel kinderen zouden een oud, knorrig mens zo beleefd groeten.’

‘Dat is, omdat...’

‘Dus stop met zo’n gezicht te trekken en glimlach. Niemand